

DEF Département de l'enseignement
et de la formation professionnelle
DGEO Direction générale de l'enseignement
obligatoire et de la pédagogie spécialisée

Predstavljanje ciklusa 3

Informacija za roditelje

Post-obavezno obrazovanje

Razredi 9S i 10S

Obavezno školovanje traje 11 godina. Cilj obaveznog školovanja je da pruži d(j)etetu znanje i um(ij)eće, da razvije i uv(j)ežba njegove intelektualne, manuelne, stvaralačke i fizičke sposobnosti kao i da oformi njegovo rasuđivanje i njegovu ličnost. Škola omogućuje učeniku da se uključi u društveni, profesionalni i građanski život putem poznavanja sebe i sv(ij)eta koji ga okružuje kao i poštovanjem drugih ljudi.

Ova brošura predstavlja ciklus 3, a posebno 9. i 10. razred srednje škole I. Između ostalog, brošura opisuje dispozicije sm(j)erova i nivoa koje predviđa zakon o obaveznom obrazovanju (LEO). Ovaj dokument predstavlja, hronološkom logikom, uslove/uvjete promocije i preusm(j)eravanja po sm(j)erovima.

Ciklus 3 traje tri godine i okončava se dobijanjem sv(j)edočanstva o završenoj srednjoj školi koja označava kraj obaveznog školovanja. Na kraju 11. razreda, različite vezne nastave su moguće.

www.vd.ch/scolarite

Izvori: Loi sur l'enseignement obligatoire (LEO)
Règlement d'application de la LEO (RLEO)
Cadre général de l'évaluation (CGE)

Jedini su m(j)erodavni pravni osnovi i Opšta/Opća pravila oc(j)enjivanja (CGE), koja regulišu sva pitanja.

Organizacija i raspored časova

Post-obavezno obrazovanje I sadrži dva sm(j)era: pre-gimnazijski sm(j)er (VP) i opšti/opći sm(j)er (VG).

U ciklusu 3, učenik nastavlja učenje određeno ciljevima Romanskog nastavnog plana (Plan d'études romand, PER) i kantonalnih programa. Raspored časova sadrži 33 časa ned(j)eljno/tjedno za učenike od 9. razreda do 11. razreda. Metode rada, strategije učenja, sposobnost za saradnju/suradnju i komunikaciju se razvijaju na predavanju svih predmeta.

Oc(j)enjivanje

Oc(j)enjivanje rada učenika se beleži/bilježi u rokovnik u obliku oc(j)ena koje idu od 1 do 6 i sadrže polu bodove (TS i TA). Oc(j)ena 4 odgovara nivou dovoljnog. Najviša oc(j)ena je 6, najniža je 1.

Pros(j)eci koje je učenik dobio uzimaju se u obzir prema sistemu s(a) dva preduslova/preduvjeta: odluke koje se tiču školskog programa učenika se zasnivaju na zbir bodova koji su, s(a) jedne strane dobijeni u glavnoj grupi koju čine svi predmeti, a s(a) druge, u suženoj grupi predmeta.

Na kraju semestra i školske godine, vrši se uvid u situaciju. Uvid sadrži dobijene oc(j)ene, izostanke i pros(j)েকে po predmetu koji se zaokružuju do najbližeg polu boda. Na kraju školske godine ili u slučaju prom(j)ene sm(j)era ili nivoa po završetku 1. semestra, izdaje se bilten koji sadrži pros(j)েকে i odluku o usm(j)eravanju učenika. Taj bilten se pridodaje đlačkoj knjižici.

Pre-gimnazijski sm(j)er (VP)

Pre-gimnazijski sm(j)er prima učenike koji će direktno moći da se upišu na studije gimnazijske zrelosti ako dobiju sv(j)edočanstvo o završenoj srednjoj školi.

Učenici biraju specifičnu opciju (option spécifique, OS) iz sl(j)edećih predmeta: ekonomija i pravo, (i)talijski, latinski ili matematika i fizika. Njen/njezin pros(j)ek uzima se u obzir, s(a) jedne strane, u glavnoj grupi koju čine svi predmeti, a s(a) druge strane, u suženoj grupi predmeta.

Sužena grupa francuski + matematika + n(j)emački + specifična opcija

Romanski nastavni plan (PER)

www.plandetudes.ch

PER definiše školske sadržaje obaveznog obrazovanja za Romansku Švajcarsku/Švicarsku. PER opisuje šta/što učenici moraju da nauče tokom /tijekom jedanaest godina školovanja.

Značajni radovi (travaux significatifs, TS):

redovno i tokom/tijekom c(ij)ele godine, oc(j)enjivanje školskog rada učenika se vrši sa značajnim radovima. Oni su značajni elementi oc(j)enjivanja. Svaki značajni rad se odnosi na bar jedan od ciljeva određenih Romanskim nastavnim planom (PER) s(a) jednim ili više elemenata koji su predmet nastave.

Dotatni radovi (travaux assimilés, TA):

serija radova koji jedino prov(j)eravaju usvajanje znanja ili specifičnih tehnika. Taj skup radova se globalno oc(ij)enjuje po predmetu. Za svaki predmet, broj dodatnih radova ne sm(ij)e pr(ij)eći četvrtinu svih radova.

Od 9. do 11. razreda: 33 časa	
Raspored časova (VP)	Francuski
	N(j)emački
	Engleski
	Matematika
	Prirodne nauke
	Istorija/Povijest - Etika i kulture religija
	Geografija - Građansko obrazovanje
	Vizuelne um(j)etnosti
	Muzičko obrazovanje
	Manuelne i stvaralačke aktivnosti
	Fizičko vaspitanje
	Specifična opcija (OS)

Mediji, slike i tehnologije informisanja i komunikacije (MITIC)

Opšti/Opći sm(j)er (VG)

Opšti/Opći sm(j)er prima učenike koju su uglavnom usm(j)ereni ka profesionalnom obrazovanju (zanat), kao i školama opšte/opće kulture, poslovnim školama, gimnazijama ili školama profesionalne zrelosti.

U opštem/općem sm(j)eru, dva nivoa su predviđena iz francuskog, matematike i n(j)emačkog. Nivo 1 odgovara osnovnom zaht(ij)evanju znanja dok nivo 2 odgovara višem zaht(ij)evanju znanja. Na taj način, učenik može da prati tri različita nivoa iz tri navedena predmeta, što pruža različita predavanja prikladna njegovim sposobnostima.

Učenik prati opcije sposobnosti usm(j)erene k(a) zanatu (OCOM): 2 časa za grupu Opšte/Opće obrazovanje se predaju c(ij)elom razredu; za preostala dva časa, učenik bira zanatsku, um(j)etničku, poslovnu ili tehnološku (AACT) opciju. Među OCOM opcijama, jedina se AACT opcija oc(j)enjuje. Njen/njezin pros(j)ek uzima se u obzir, s(a) jedne strane, u glavnoj grupi koju čine svi predmeti, a s(a) druge strane, u suženoj grupi predmeta.

Od 9. do 11. razreda: 33 časa	
Raspored časova (VG)	Francuski
	N(j)emački
	Engleski
	Matematika
	Prirodne nauke
	Istorija/Povijest - Etika i kulture religija
	Geografija - Građansko obrazovanje
	Vizuelne um(j)etnosti
	Muzičko obrazovanje
	AC&M ¹ / Nutricijsko obrazovanje
	Fizičko vaspitanje
OCOM ²	

Mediji, slike i tehnologije informisanja i komunikacije (MITIC)

¹ stvaralačke i manualne aktivnosti

² 2 opcije sposobnosti usm(j)erene k(a) zanatu

Sužena grupa francuski + matematika + n(j)emački + zanatska, um(j)etnička, poslovna ili tehnološka opcija

Prema svojim nam(j)erama u vidu obrazovanja i pod nekim uslovima/uvjetima, učenik ima mogućnost da zam(ij)eni OCOM nastavu za specifičnu opciju (OS) - ekonomija i pravo, (i)talijski, latinski ili matematika i fizika - i/ili da prati predavanja pre-gimnazijskog sm(j)era iz francuskog, matematike, n(j)emačkog ili engleskog.

Preusm(j)eravanje iz jednog sm(j)era u drugi se može izvesti na kraju 1. semestra 9. razreda i na kraju 9. i 10. razreda. Pr(ij)elaz iz jednog nivoa u drugi se može izvesti na kraju svakog semestra, od kraja 1. semestra 9. razreda do kraja 1. semestra 11. razreda. Prom(j)ene sm(j)erova i nivoa se vrše na bazi školskih rezultata. Odluke o preusm(j)eravanju donosi uprava škole nakon što roditelji i učenik budu saslušani.

Učenici koji prate predavanja nivoa 1 istovremeno iz francuskog, matematike i n(j)emačkog imaju pravo na posebnu podršku iz tih predmeta (konsolidovana nastava). Uprava školske ustanove odlučuje o oblicima te podrške.

Neobavezni časovi grčkog i (i)talijskog (10. i 11. razred)

U 10. i 11. razredu, neobavezni časovi grčkog jezika su nam(ij)enjeni učenicima opšteg/općeg sm(j)era i pre-gimnazijskog sm(j)era koji žele da se upoznaju s(a) grčkim jezikom i saznaju nešto o njegovoj kulturi.

U 11. razredu, neobavezni časovi (i)talijskog jezika su nam(ij)enjeni učenicima opšteg/općeg sm(j)era koji žele da se upišu u vezni razred 2 sa specifičnom opcijom - (i)talijski. Taj predmet se isto tako predaje učenicima 11. razreda opšteg/općeg ili pre-gimnazijskog sm(j)era, koji žele da nauče ovaj jezik.

Iz ta dva predmeta se polaže test koji se šalje učenicima i roditeljima. Međutim, oc(j)ene tih testova ne utiču na odluke promocije, preusm(j)eravanja ili dobijanja sv(j)edočanstva.

Opcije zanatskih sposobnosti (options de compétences orientées métiers, OCOM) opšteg/općeg sm(j)era

Brošura koja objašnjava OCOM je dostupna na našoj Internet stranici:

www.vd.ch/scolarité > Déroulement de l'école obligatoire dans le canton de Vaud.

Program u sm(j)erovima post-obaveznog obrazovanja

Promocija i mogućnosti preusm(j)eravanja iz jednog sm(j)era ili jednog nivoa u drugi

Pre-gimnazijski sm(j)er

Preusm(j)eravanje
u opštem/općem sm(j)eru

Promocija
Preusm(j)eravanje
u opštem/općem sm(j)eru

Promocija
Preusm(j)eravanje
u opštem/općem sm(j)eru

A

9. razred
kraj
1. semestra

B

9. razred
kraj
školske
godine

C

10. razred
kraj
1. semestra

D

10. razred
kraj
školske
godine

E

11. razred
kraj
1. semestra

**Sv(j)-
edočanstvo**

Opšti/Opći sm(j)er

Pr(ij)elaz iz jednog nivoa u drugi
Preusm(j)eravanje
u pre-gimnazijskom sm(j)eru

Promocija
Pr(ij)elaz iz jednog nivoa u drugi
Preusm(j)eravanje
u pre-gimnazijskom sm(j)eru

Pr(ij)elaz iz jednog nivoa u drugi

Promocija
Pr(ij)elaz iz jednog nivoa u drugi
Preusm(j)eravanje
u pre-gimnazijskom sm(j)eru

Pr(ij)elaz iz jednog nivoa u drugi

Svjedočanstvo na kraju 11. godine školovanja

Brošura koja objašnjava uslove/uvjete dobijanja sv(j)edočanstva za učenike 11. razreda i uslove/uvjete prijema u vezne i popravne razrede kao i post-obaveznom obrazovanju je dostupna na našoj Internet stranici:

www.vd.ch/scolarite > Déroulement de l'école obligatoire dans le canton de Vaud.

Vezni razredi

Brošura koja objašnjava vezne razrede je dostupna na našoj Internet stranici: www.vd.ch/scolarite > Déroulement de l'école obligatoire dans le canton de Vaud.

Program pre-gimnazijskog sm(j)era (VP)

A Kraj 1. semestra

Uslovi/Uvjeti preusm(j)eravanja u opštem/općem sm(j)eru (9. razred)

VP → VG U određenim situacijama, učenik pre-gimnazijskog sm(j)era se može preusm(j)eriti na opšti/opći sm(j)er. To se dešava/događa ako roditelji to zatraže ili uz podršku nastavničkog v(ij)eća. Konačna odluka pripada upravi škole. Ta prom(j)ena sm(j)era na kraju 1. semestra je jedino moguća u 9. razredu.

B D Kraj školske godine

Uslovi/Uvjeti promocije (9. i 10. razred)

Da bi prešao u viši razred, učenik mora da osvoji sl(j)edeći broj bodova za dv(ij)e grupe:

Glavna grupa	francuski + matematika + n(j)emački + specifična opcija + prirodne nauke + geografija + istorija/povijest + engleski + vizuelne um(j)etnosti + muzičko obrazovanje + stvaralačke i manuelne aktivnosti / nutricijsko obrazovanje ¹	44 boda i više (9. razred) 40 bodova i više (od 10. razreda)
Sužena grupa	francuski + matematika + n(j)emački + specifična opcija	16 bodova i više
Sporni slučajevi	<i>maksimalno 0,5 boda ispod granice u jednoj grupi.</i>	

¹ Stvaralačke i manuelne aktivnosti ili nutricijsko obrazovanje, samo u 9. razredu

Ponavljanje (od 9. do 11. razreda)

U principu, učenik koji ne ispunjava uslove/uvjete promocije, ponavlja razred u pre-gimnazijskom sm(j)eru.

Preusm(j)eravanje u opštem/općem sm(j)eru (9. i 10. razred)

U nekim slučajevima, učenik koji se nalazi u situaciji neusp(j)eha može da bude preusm(j)eren na opšti/opći sm(j)er bez ponavljanja. To je slučaj kada učenik ponavlja tekuću koju pohađa, kada je već dva puta ponavljao u toku/tijeku svog školovanja, po zaht(j)evu roditelja ili uz podršku v(ij)eća. U slučaju preusm(j)eravanja na opšti/opći sm(j)er, u principu, učenik integrira nivo 2 iz tri discipline na nivouima.

Uopšteno/Uopćeno govoreći, **sporni slučajevi** se odnose na one slučajeve u kojima su rezultati dotičnog učenika vrlo malo ispod potrebnih rezultata koji zadovoljavaju uslove/uvjete promocije, preusm(j)eravanja ili dobijanja sv(j)edočanstva. Sporni slučajevi se ne prim(j)enjuju na odluke prelaska iz jednog nivoa u drugi. Uprava škole službeno odlučuje o spornim slučajevima.

Uprava škole može da uzme u obzir, po zaht(j)evu roditelja, postojanje eventualnih **posebnih uslova/uvjeta** (na prim(j)er ako je školovanje ozbiljno i trajno otežano zbog dužeg odsustva, skorog dolaska iz drugog kantona ili inostranstva/inozemstva). Da bi poseban uslov/uvjet bio uvažen, mora postojati v(j)erovatnoća/vjerojatnost budućeg usp(j)eha.

Program opšteg/općeg sm(j)era

A C E Kraj 1. semestra

Uslovi/uvjeti pr(ij)elaza iz jednog nivoa u drugi (od 9. do 11. razreda)

- N1 → N2** Pr(ij)elaz iz nivoa 1 u nivo 2 je moguć za učenike koji imaju sl(j)edeći pros(j)ek po semestru iz predmeta koji podl(ij)eže nivoima:
- 5.5 i više;
- 5, po mišljenju nastavnika/nastavnice dotičnog predmeta
- N2 → N1** Po zaht(j)evu roditelja ili po mišljenju nastavnika/nastavnice dotičnog predmeta, učenik može da pr(ij)ede iz nivoa 2 u nivo 1.

Uslovi/Uvjeti preusm(j)eravanja u pre-gimnazijskom sm(j)eru (9. razred)

- VG → VP** Samo u 9. razredu, učenik može da bude preusm(j)eren na pre-gimnazijski sm(j)er ako prati tri predmeta iz nivoa 2 koji u sebi sadrže nivoe, kao i jednu specifičnu opciju i ako osvoji sl(j)edeći zbir bodova za dv(ij)e grupe:

Glavna grupa	francuski + matematika + n(j)emački + specifična opcija + engleski + prirodne nauke + geografija + istorija/povijest - etika i kulture religija + vizuelne um(j)etnosti + muzičko obrazovanje + stvaralačke i manuelne aktivnosti / nutricijsko obrazovanje	50.5 bodova i više
Sužena grupa	francuski + matematika + n(j)emački + specifična opcija	19 bodova i više
Sporni slučajevi	<i>maksimalno 0,5 boda ispod granice u jednoj grupi.</i>	

U slučaju prom(j)ene nivoa ili preusm(j)eravanja posl(ij)e svršenog prvog semestra, jedino se računaju bodovi iz drugog semestra za godišnji pros(j)ek iz dotičnih predmeta.

B D Kraj školske godine

Uslovi/Uvjeti promocije (9. i 10. razred)

Da bi prešao u viši razred, učenik mora da osvoji sl(j)edeći zbir bodova za dv(ij)e grupe bez obzira na nivoe koje je pratio iz francuskog, matematike i n(j)emačkog:

Glavna grupa	francuski + matematika + n(j)emački + zanatska, um(j)etnička, poslovna ili tehnološka opcija (ili specifična opcija) + engleski + prirodne nauke + geografija + istorija/povijest + vizuelne um(j)etnosti + muzičko obrazovanje + stvaralačke i manuelne aktivnosti / nutricijsko obrazovanje	44 bodova i više
Sužena grupa	francuski + matematika + n(j)emački + zanatska, um(j)etnička, poslovna ili tehnološka opcija (ili specifična opcija)	16 bodova i više
Sporni slučajevi	<i>maksimalno 1 bod ispod granice u jednoj grupi.</i>	

Na odluku o promociji, preusm(j)eravanju i prelasku iz jednog nivoa u drugi može se priložiti **žalba** Departmanu za školstvo: *Instruction des Recours, Département de l'enseignement et de la formation professionnelle, rue de la Barre 8, 1014 Lausanne*. Obrazložena žalba se dostavlja u pismenoj formi u roku od 10 dana od dana objave odluke, uz kopiju sporne odluke.

Uslovi/Uvjeti pr(ij)elaza iz jednog nivoa u drugi (9. i 10. razred)

- N1 → N2** Pr(ij)elaz iz nivoa 1 u nivo 2 je moguć za učenika koji ima sl(j)edeći godišnji pros(j)ek iz predmeta koji podl(ij)eže nivoima:
- 5,5 i više;
 - 5, uz podršku nastavnika/nastavnice dotičnog predmeta.
- N2 → N1** Učenik prelazi iz nivoa 2 na nivo 1 ako ima sl(j)edeći godišnji pros(j)ek iz dotičnog predmeta:
- 3 ili manje;
 - 3,5, uz podršku nastavnika/nastavnice dotičnog predmeta.

Uslovi/Uvjeti preusm(j)eravanja u pre-gimnazijskom sm(j)eru (9. i 10. razred)

VG → VP ponavljanje

Učenik može da bude preusm(j)eren u pre-gimnazijski sm(j)er uz ponavljanje ako je pratio tri predmeta nivoa 2 koji podl(ij)ežu nivoima i opcije sposobnosti usm(j)erene k(a) zanatu (OCOM) i ako je osvojio sl(j)edeći zbir bodova za dv(ij)e grupe (ne uključujući OCOM):

Glavna grupa	francuski + matematika + n(j)emački + engleski + prirodne nauke + geografija + istorija/povijest - etika i kulture religija + vizuelne um(j)etnosti + muzičko obrazovanje + stvaralačke i manuelne aktivnosti / nutricijsko obrazovanje	46,5 bodova i više
Sužena grupa	francuski + matematika + n(j)emački	15 bodova i više
Sporni slučajevi	<i>maksimalno 0,5 boda ispod granice u jednoj grupi.</i>	

VG → VP bez ponavljanja

Učenik može da bude preusm(j)eren u pre-gimnazijski sm(j)er, u principu bez ponavljanja, ako je pratio tri predmeta nivoa 2 koji podl(ij)ežu nivoima kao i jednu specifičnu opciju i ako je osvojio sl(j)edeći zbir bodova za dv(ij)e grupe:

Glavna grupa	francuski + matematika + n(j)emački + specifična opcija + engleski + prirodne nauke + geografija + istorija/povijest - etika i kulture religija + vizuelne um(j)etnosti + muzičko obrazovanje + stvaralačke i manuelne aktivnosti / nutricijsko obrazovanje	50,5 bodova i više
Sužena grupa	francuski + matematika + n(j)emački + specifična opcija	19 bodova i više
Sporni slučajevi	<i>maksimalno 0,5 boda ispod granice u jednoj grupi.</i>	

Ponavljanje (od 9. do 11. razreda)

Učenik koji ne ispunjava uslove/uvjete za promociju, ponavlja razred u opštem/općem sm(j)eru. On m(ij)enja nivo u sl(j)edećim slučajevima:

- N1 → N2** Učenik prelazi iz nivoa 1 na nivo 2 ako ima sl(j)edeći godišnji pros(j)ek iz dotičnog predmeta:
- 5 i više;
 - 4,5, uz podršku nastavnika/nastavnice dotičnog predmeta.
- N2 → N1** Učenik prelazi iz nivoa 2 na nivo 1 ako ima sl(j)edeći godišnji pros(j)ek iz dotičnog predmeta:
- 3 ili manje;
 - 3,5, uz podršku nastavnika/nastavnice dotičnog predmeta.

Odnos škola-porodica/obitelj

Škola prvenstveno omogućuje obrazovanje d(j)ece i priznaje roditeljima prvenstvo na polju vaspitanja. Međutim, te misije nisu odvojene jer saradnja/suradnja porodice/obitelji je potrebna u oblasti obrazovanja dok škola dopunjuje porodicu/obitelj u oblasti vaspitanja.

Nastavnik/nastavnica i uprava školske ustanove su posebni sagovornici/sugovornici s(a) roditeljima što se tiče školovanja njihovog d(j)eteta jer su u neposrednom kontaktu s(a) d(j)etetom.

Roditelji su redovno obav(j)eštavani o školskom radu i oc(j)enama koje iz njega proističu. Mogu da izraze svoje mišljenje pr(ij)e svake značajne odluke koja se tiče školskog usm(j)eravanja njihovog d(j)eteta. Konačne odluke su u nadležnosti uprave škole.

Najmanje jednom godišnje, u principu na početku školske godine, kolektivni informativni sastanak je organizovan za roditelje. Između ostalog, svrha takvog sastanka je da objasni tok/tijek školske godine, ciljeve plana školovanja i uslove/uvjete oc(j)enivanja.

Školske informacije se redovno upisuju u svesku za komunikaciju ili dnevnik učenika koje roditelji potpisuju na kraju svake ned(j)elje/svakog tjedna. Između ostalog, tim putem roditelji i nastavnici mogu da zatraže sastanak. Te razm(j)ene se mogu održati tokom/tijekom c(ij)ele godine i osiguravaju dobru saradnju/suradnju.

Dodatne pedagoške m(j)ere se mogu preduzeti ukoliko je to neophodno da bi napredovanje d(j)eteta bilo osigurano. Druge usluge se mogu dobiti od strane školskih psihologa, l(j)ekara/liječnika specijalista za psihomotriku ili logopeda (PPLS), u skladu s(a) postojećim procedurama u školskoj ustanovi po njihovim specifičnostima.

Između ostalog, informacije o vanškolskim ili ostalim uslugama mogu biti dobijene od strane uprave školske ustanove.

		Rac1 i Rac2 dopunski razredi		post-obavezno obrazovanje i
14-15 godina	11S	treći ciklus opšti/opći sm(j)er	treći ciklus pre-gimnazijski sm(j)er	
13-14 godina	10S			
12-13 godina	9S			
11-12 godina	8P	drugi obavezni ciklus		osnovna škola
10-11 godina	7P			
9-10 godina	6P			
8-9 godina	5P	prvi obavezni ciklus		
7-8 godina	4P			
6-7 godina	3P			
5-6 godina	2P			
4-5 godina	1P			

Struktura obaveznog školovanja kantona Vaud

www.vd.ch/scolarite

www.vd.ch/page/2020664